

برنجی سنه

شعبه يك هر هفته نشر اولونور

نومرو : ۳۷

صاحب امتیازی :
شهیندر زاده قلبلی
امیر ملی

اداره و تحریر محلی :
جفال اوغلی جاده سنده دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتلیدر .
نسخه سی هر یرده یکرمی پاره در .

۲۶ ذی الحجه ۳۲۸

شرائط اشتراك :
سنه لکی ۳۰، آلتی آیللی
۲۰ غروردر

ممالک اجنیه ایچون :
سنه لکی ۱۰، آلتی آیللی ۶ فراتقدر اعلانات ایچون
اداره مأموری محمد زهی بکه مراجعت ایدیلیر .

۲۹ کانون اول افرنجی ۱۹۱۰

۱۵ کانون اول ۱۳۲۶

وَأَعِزَّ مَوْلَانَا فِي الْأَرْضِ
وَالْأَعْلَى : إِنَّا كُنَّا نَارِيَهُمْ فَمَا نَزَلْنَا

اقتدارسز اقرارلری، باشقارلری مغدور براقق شریطیه، معارف ایشلرینه وسائر ایشلره مسلط ایدنلر و حتی بالذات مسلط اولانلر کوریلدی، هله متادیا نظارتلری توصیه لریله اشغال ایدنلر بولوندی.

عارف عصمت بکک شخصی ایچون سویله میوز، محاکمه من عمویدر. بر ناظر، یوز غروشلق بر مکتب بوابندن اعتبار آیک دورلو خدمات ایچون کندینه آرو دوکن، وانتظار سالوننده ساعتلرجه ینه کله ین و حتی کوردیکی ردو استقاللری بیه آلدیرمایان بمعونلره نه اهمیت ویره ییلیر؟

هر کس، براز قیزدی؟ آلم آچققد، دییه کورله یوز. یتبولرله توارقلردن ماعدا هیچ کیمسه، آلتنه مخصوص بر تاقیه، بر نس، بر قالپاق، بر شاپقه کیمدیکی و آلتی اورتمدیکی ایچون بالطبع هر کسک آلتی آچققد. بو قدر ساده و عمومی بر حقیقتک ایکی ده برده نه یندر میان ایدیلدیکنه عقلمز ایرمیور! طلعتک پازار ایرتبی کونکی حرکتیه استیضاحات امکاتی قاپامش کی در. بو عصی و متهور ناظر من، یالکنز سوزه دکل، سوزی سویله ینله اسابنده اهمیت ویریور. شو حالده مخالفلرینک و هله کندی فرقه-سندکی مخالفلرینک بر چوققه، کندیلرینه نه کی ایشلری رد ایتدیکی ایچون انفعال بسله دکلرینی سویله مکله مقابله ایده ییلیر. بو قورقو، بمعونلر مکز بر چوغندن استیضاح جسارتی قیراجققد. چونکه ناظرلره و بو میانده داخلیه ناظر من، «بر ایش رجاسی» ایچون کیدن بمعونلر مکز مهم بر یکنه بالغ اولدیغنه امیر.

مجلس مکز دردنجی سنه سی ختامه قدر بو حاللرک دوام ایده بیلمه سی. مع التأسف محتملدر. بو، واقعا بر فلاکت ایدسه هر مصیبت بر نصیحتی متضمن اولدیغندن

کله چک انتخابنده العالم مکز. دها کوزک و دها همرین دوشونملری موجب اولاجغنی امید ایدمکز ستلی اولویوروز.

شهبندر زاده، قلهل

امیر علمی

«نووه یا ورده یا» به

حق نامه بر مخته

«نووه یا ورده یا» نک، «صبح» اولات، مقابله سی و مسابک اوکا جوانی او قوندی. بزجه، مسابک جوانی جای بحث دکدر. لکن روس جیریده سنک، عثمانی غزیه سنه او قودینی قوردماساللری، طوغری سی، آذان حقیقتک اکر اهله رد ایده چکی مرابیلکدر. نووه یا ورده یا، عثمانی حکومتک کندی ملکتمده اتخاذ تدایره مقتدر اولدیغنی «لطفاً» تصدیق بویوریورلر. حتی بو تدایر آردسند. اشکال، ترییه «ده اولانلری دمه جائز کوریورلر، زهی مروت!

لکن بو تدایرک صورت تطبیقه «انسانیت!!» نامه اعتراض ایدیورلر. اکر ما کدوتیاده خلاف قانون و انسانیت معامله جریان ایتش ایسه، بزبو معاملاتی البته تحین ایتیز، حتی انسانیتی آقلاوری آلتنه آلان چته جنوارلرینه قارشی بیلاولسه.

لکن بر آدمک دیکر بر آدمی تنقید حقنی قازانماسی ایچون، باعث تنقید اولان افعالندن متبری اولماسی لازمدر. نووه یا ورده یا ما کدوتیا قدر اوزاقلره واران نظری، عجا روسییه، کوزی اوکنده، قریاجلر آلتنده تلف ایدیان عاجز موقوفلره وارا میورمی؟ بومالر آتان، اوکنه کلن ابنای بشری قوردرلر کی پارالایان وحشیلره یا قارلرینه قارشی فرط رحیمتیه متحس اولان روس غزیه سی، حبسخانه لره

غریلقده موضوع بحث اولان معلوماتکده ممکن مرتبه دخلی وارددر. بونکله برابر بو مرتبه علمله بیلین شیلردخی «صورت قطعییه حقیقت» نامنی آلاماز. زیرا تجربه ایدیلن شی ذوات و جواهر اولامایوب، نموت و اوسافدر. دیمک که بومصورت علمله برشینک ماهیتی دکل، تحولات و استحالاتی، تظاهرات و تکاملاتی بیلینیر.

مراتبی — معرفت نامنی آلان صورت علم بودر. بومرتبه علم، شهود حقیقی و ماهیت و جواهر اشیایی تلقی و وابسته در.

بومرتبه علمه پیش و جدانلر هر عصرده اندر بولونیور. حق السیقین مرتبه سی بر شکل فیه ده تعریف چوق زور و اوزون توصیفاته محتاج اولدیغندن اونی سلوک و معرفت بخته ترک ایدیوروز.

فنا — بقا — چوق کیمهلر، فنا کلمسندن «اندام و جسمانی محویت» فهم ایدرلر. حتی حقیقی وجدی سیر سلوک کورمیدیکی حالده تقلیدی بر عرفانه عارفانه غزللر انشادینه قالدیشانلرک اشعارنده بیله بومصورت فهم حسن اولونور.

آیتلمش و ینابرین مضرتلری منع ایدیش عاجزلره. قارشی برذرده رفته مالک دکیدر؟

ما کدوتیاده هر سنه منتظماً چته لکزدیر بلدیکی، بیکلره انسان نعمت راحتدن محروم بر ایلدیغنی و یوزلرجه مظلومک خون معصومی آقیدیلدیغنی حالده بوتون ما کدوتیا حبسخانه لرنده بولونان عکومین و موقوفینک مقداری و برده قفقاسیه زندانلرنده ایکله ین زواللرک مقداری، نووه یا ورده یا، نهیه مقایسه ایتیموز؟ بلکه برازمبتدی و فقط عدل وانتظام حسریله منحس اجنبی بر حکومتک اجرا آتی، مخابرلرینک طرفگیری و تمصبه جیادت رؤیائی غیب ایتش کوزلریله کورده چک برده برارزد کندی ملکتمده، کندی حکومتک اجرا آتی کورسه و

قازاق عسکرلرینک آلتلی آلتنده، مزاراقلر قارشوستده سینه جوانمردانه سی یارمله نن

روس طلبه سی صایه!

«ملکت»

مصاحب

شیخ الاسلام اقدی حضرتلرینه

مقام معلای مشیخته ارتقا ایلدیکنز زمان، سهونلرک چوق ایدی. اولایلرک مسرور اولایانلرده بولوندی. فقط اونلرک عدم مسروریتی، سزی ترقی پرور و تمجددکتر بیلدکلری ایچون ایدی. ذاتاً سهونلرده، بوسیله سهونلریدی. واقعا ذات فضیلتا بکتر کی برغریر، تاجیر بر جریده نک ارشاداته البته مقتدر بولونمادیغنی اعتراف ایدرسکده، عین اماله چاربان دلاردمک ساختاق عین زمانده بر چوق دیلر افشا ایتدیگندن، اثر تصادف اولارق «حکمت» ک بر

«خنافی الله» ی دورلو شکله توهم ایدنلر و هله سانکه کندی نه خاص برمالی وارده اونی بربره کورتوروب نسلم ایتش قیلندن ظن ایلینلرده چوقدر. ناصلکه «بقا» ینده صائون آیتش بر امتیاز کی تلقی ایدنلر کوریلیر.

فنا، حقیقت وجودی بیلمک دیمکدر. شو حالده اللهده فانی اولوق، ذاتاً اللهدن باشقه بذاته موجود برشی بولونمادیغنی شهوداً و ذوقاً بیلمک دیمک اولور. بقا، حقیقت وجودک مؤداسنده بالضروره بولونیلدیغنی بیلمک دیمکدر. شو حالده الله ایله باقی اولوق، ینه اللهدن باشقه بذاته موجود برشی بولونما. دینی بیلمک دیمک اولور.

مجمع — فرق — وادی معرفتده جمع، وجودک وحدتی حسن و نهم و انانیت فارقه سنک برخیال اولدیغنی تقدیر دیمکدر. وادی ذوقده جمع، انانیت و فرق وجدانی ین نسیان دیمک اولور. فرق بونک ضدی ایدسه اصحاب جمعک فرقیله ارباب غفلتک شرک خفی و جهلیسی آردسند مناسب یوقدر.

اوچنجی کتاب

اصطوانات، اسما

رمضانی

نظر آ شو ایکنجی مرتبه معرفت طوغری بویوک برخطلودر. تجربه و مشاهده اوزرینه مبتنی اسلاردن بدأ ایله یوروتیه چک محاکمات و بونلردن چقاریللاجق استدالات عامه انسانه میسر اولات مرتبه مقبوله علمدر.

شوقدر که بومرتبه علمه دخی تصوفده «معرفت» نامی ویریه من. استدالات شهودیه و تجربه یالکنز عالمک وجدانی اعتباریه طوغری اولامایوب بو طو.

« مجلس عالی علمی » تشکیل دهند، کی تنباهی متعاقب طرف سامیکتزدن بر شو برای علمی « تشکیلند تثبث اولو غاسنه هر تصویر ک فوئنده سه و غش و یزم کی تلامیذک خاطرینه انجی بریده سی خطور ایدیه لک سیه اصلاحاتک سایه همکیزده ساحه آرای حصول اولاجنه ایمان کتیرمیش ایدک. حالا بوطنیزی محافظه ایدیور و مع مافی به بعض معروضانده یولوئی مجبوریتی ده حس ایلورز . فضیلتیناها !

بزنطن ایشدک که ممالک وسیعۀ عثمانیه و حتی اقطار اسلامی ده فضل و عرفانیه ، احتیاجات حاضرۀ اسلامه اطلاع نامیه مشار بالبنان اولان علما لائل اوتوز قرق فاضل ا بر آرایه کتیر لک و بویه لک بر « شورای عالی » میدانه کله لک. مع التأسف یوغایه خیالز ، خیال حالنده قالدی . شورای علمی نامی آلتنده علی العاده بر مجلس اداره تشکیل اولوندینی کورولدی . فی الواقع اکثر اعضاسی مینخت مأورلندن عبارت اولان بوشورایه ، مجلس اداره ناری ویرمکدن باشقا چاره یوق .

بر مجلس اداره به لزوم اولایلیر ، لکن بر مجلس عالی علمی ک عدم لزومی ایشد من . بنابرین کرک ولایانده و کرک مصر ، فاس ، هند کی مراکز اسلامی ده بولونان افاضل جاب ایدیه و مرکیزده بولونان لک بر ابرجه برانجمن عالی میدانه کتیرسلر

ایسته برتنی ده املوی اعلام مجزوی تکرار ایدیه کیز ، لکن ضروری در ، عفو یو یوریکز ا ادوار ماضیه انحطاط ، اسفلتی ارفا عاوی تزیل ایل اشتغال ایشدی . خدمه دین ، علویت طرفنده بولونقلری و ملک جماع قلینه مالک اولدقلری والحاصل وظیفه لری یو یوک و میجل اولدینی ایچون انحطاط واستبداد ک عظیم مکرر افسادیه اوکروه معروض قالمشدی . کفکول بدست تحیر دولاشدینم و فقط قفا دولاشدیرمادینم زمانلرده ازمنه ولایانه اوغرامش ایدم اوچ آیلر حلول ایتدیک و وقت مسلمان محله لری سکن یاشندن اون بن یاشنه قدر سوریلرله جو ققلرک استیلا ایتدیک کوردم . بونلرک هیس یاشلرینه برر بیاض و یا یییل بزارجیه سی صادمیلر ، بزندن برتیق برتیق جبه تقلیدی شیلر کیه لردی . صباحدن ایشامه قدر سوافقلری :

اغلازلر یعقوب اغلازلر ، یوسفم دیو !

ویا خودده :

یمن آلرنده ویس القرانی .

دیه باغیرازق دولاشیرلر ، کیسه به صباح اوقوسی

او یونمازلر و تیریا کیلری کویلرله پندیریرلردی . بوجو ققلر هب قوینه دن کایر . ده ا طوغریسی سسارل طرفندن کتیریلردی . دغدغه کارگاه حیانه بو صورتله داخل اولان جو ققلر اوچ بش سنه ، بو صورتله ته آله وقت کچیردکن صوکر ا بر مدرسه به نقل مکان ایدر و یوزده دوقسان دوقوزی بی سود و بی خود بر عمر کچیرر کیدردی . بچون ؟

چونکه مقصد عسکرن قورتولقی ، چالیشمادن یاشماق ، ولودیلانله و مسکینانه اولسون ، طفیلی واری اسرارحیات ائک ایدی . استبداد بومقصدی تسهیل و اعطا ایدیورلدی : باشنه بر بزصارمق و بر مدرسه به قید اولقی وظیفه میشت و وظیفه محافظه وطندن قورتولقی ایچون کافی ایدی . مستشار بالطبع مستشار ، لکن اکثریت اعتباریه بوشکلده ، بوکا یقین صورتله و هر حالده محنت و ضرورتلر ، محرومیت و سوء مثالر ایشدنه ایشه باشلا یانلرده عشق دین ، دین نامه عزت و وقار ، حب وطن و ابتلائی خدمت بولوناماسی غایت طیبی و بولوناماسی باعث حیرت اولایلیردی . بویاحت . ده ا طوغریسی بو جنایت اداره زانه لک ایدی . حد اولسون او کیدی . شیمدی خدمه دینه سوء قصد ایدن ، علمیه لک قدرنی تزیل فکریی بسلرین کیسه یوق . عالیجنابانه و ترقی پرورانه تشیلر لک مظهر تجلی اولوبور . قالدی که ملت لک اشغالنه مدعو بولوندینی موقع ممتاز ایله متناسب عالم و فاضل برهیت خدمت و ارشاد میدانه کتیرمکه چالیشمقندن ده ا بویوک ، ده ا عالیجنابانه نه تبت اولایلیر ؟

فضیلتیناها !

اوروپا لک حتی بعض برلرنده مملکت لک ا برکوی یایاسنی نظر دفته آلام . بویایاس . قریه لک معنای تامله ، روسی ، ولی التعمیدر . یایاس براز طبابت عملیه ، براز جراحلق بیلیر . کویده طیب بولونامایه جفتدن کویلیرله علاج یایان ، بویین اضطرار ایشه خدمت ایدن یایاس در . قریه لرده زراعت مقشلقری . مهندس لر ، حقوق شناسلر و سایر بولوناماز . لکن یایاس مامومات لازمه صاحب اولدینندن قریه خلقتنه بونلرک ففداتی حس ایشدیرمن . والحاصل یایاس قریه خاتنک مادیات و معنویانده امدادینه یتیشه بیلیر و یتشیر . عجباً بزم کوی اماملرمن ، کوی خواجه لرم نه حالده ؟

راهلرک طبقات بالاسنده علم آثار عتیقه و علم انسال قدیمده مکتوباتی سند حکنده « دو بوا » لر . بر « هکلی » حدندن قودورنه حق درجه لرده علم حیوانات و علم حیانه اثرلر یازان « وایسان » لر و ده ا نلر یتشیرلر . بزده بچون یتشیرمین ؟ قوجه بر پروتستان هیئت علمیه سی حجات باعث تمیزی اولان افکارک مجموعی دیمکدر . بومعنا سیه

عینیتک تعریفی ، فنون و حکمتده جوق مهمدر . تصوفده بو تعریفده نظر اعتباره آلتیاز دکل . لکن مؤداسی جوق رقیقدر . اولابر آدمک عینیتی اله آلام . بر آدم ، مادام الحیاه ، عینیتی محافظه ایدر . کنج لککنده ، کالنده ، شیخو حنده ، ضعیفله سه ، سمیزله سه ، بر ویا بر قاج عضونی ویا وصفی غیب بیه ایتسه ، بنه عین شخصدر . اوکیسه ، هیچ بروقت کندیسنک عین شخص اولدینشه شبهه ایدمن ، تغییرات کونا کونا کون اونک عینیشه خلل ویرمن . دیمک که عینیت ، تحولات کونا کونا آلتنده تحول و تبدل ایچمین « جهت » دیمکدر .

شو حالده . ایکی شی ، بر برینک عینی اولایلیرمی ؟

اوت ، لکن بر شرطله . هر ایکی شیده عین عینیتک قائم اولماسی شرطله . شو حالده ایه اورطده حقیقی ایکی لک ، حقیقه ایکی شی قالماز .

ایشته تصوفده صوک درجه مهم اولان عینیتک تطبیقاتی بو جهت لرده در .

مغلویت آلتنده ازن « درجه الله » لری ملت اسلامی به وقت یتشیرمکه مقتدردر . فضیلتیناها !

عجباً عونه نمای توقف و خرابی اولان و چون ا رتیق باقوش یاتاغی دینه لک قدر تصاریف اعصار ایله خیر بالان مدرسه لرم نه وقت بادر تیق و تجدد ایه لک ؟ نه وقت قدر خدمت دینی مسلک ایدینک ایسته یلر . صحنه مغایر و برانه لرم ایچنده ، چون زمانک احتیاج و سوبه سینه مغایر کتایلری ، عقل و ترقی به مغایر بر اصول ایله تدریس ایدمه لک ؟

ایسته استابولدن و بر قاج بویوک شهردن باشلانسه ، خراب ، کونه ، متروک و یا خود لک آرز طلبه استیجاب ایدمه لک قدر کوجوک مدرسه لردن فراغت ایدیلوب ده بونلر دن حاصل اولان مبالغ ایله بهری بشر یوز کشی آلاقی آلتی قدر مدرسه عالیه دینه « انشا و بوتون مدرسه لک منابع وارداتی بونلر تفصیل اولونسه و بومدرسه لره رشده تحصیل کورمنش اطفال قبول ایدیلر ؟

باخصوص صرف و نحو عربی بی سهولتله اوکوه ته لک کتایلر یازیلر ، علوم دینه ایلر برابر مقدمات علوم طبیعی و ریاضیه و ده ا صوکراده ارزو ایدنلرله علوم و فنون عالیه اوقوتدوریلر ؟ طشره لرده یاواش یاواش عین اصولی تطبیق ایدمه لک ، مکتب ابتدائی معلمی ، کوی امام و خواجیه سی ، و سایر کبی خدمه دین یتشیرمکه اوزره اعدادی درجه سنده لیلی مدرسه لر آچیلر ؟ بومدرسه لر آچیلر ده بزمده چشم تلهمزده ، یاریم ایاق قابلربا ، رنگی صولش و بر برینه اوماز الیه لریله ، احتیاجدن صولش یوزلرله چاربان طلبه یرنه چشم افتخارمنه وقور چهره لری ، متواضعانه وساده زینت لریله شانی برانقبالی ، بزذن حیرتی برنسل آتی لک خلول امکان حصولی یتشیر ایدن طلبه کورونه ؟

باقی ، مولانا واری خدان غیری !

فقیر برقصیریکز

شیخ مهر دین عردی

انتقادات

ژاندارمه لرم

حکومتدن بر طلیس

کچد دوره سنده یز ، یعنی استبداد و اغتشاش

محی الدین عربی حضرت لری لک :

سبحان الذی خلق الاشیاء وهو عینا

بو یورماسی بوعتبارله در . اشیا ، حقک عینی در .

لکن بوندن جناب حقک حلول و تجزی قبول ایتدیک و یا خود بر جوق اعیانہ انقاسی اصلا آ کلا شیلماز .

اشیا ، حقک عینی در ، دیمک ، موجود حقیقی

بالکز جناب حقدر ، اشیا ایه ، اشیا لئی اعتباریه

موهوم و معدوم و بالکز عینیت الیه لک مظهری

اولقی اعتباریه حقک عینی اولارق و اولدینی ایچون

موجوددر ، دیمکدر .

فی الواقع اشیا وشونده ثابت اولان جهت ،

اجزای مرکبه سی ویا بعض اوصاف میزه سی اولمایوب

اورده کی تجلی ، امر یعنی عینیتی در . زیرا که بو

عینیت ، اعیان ثابتدن عبارت اولوب اعیان ثابت

ایسه افکار الیه در . جناب حقک صفاتی ذاتک

عینی اولدینندن یعنی قیومیت ذاتین باشقه محض

نابعدی وار